

תמוז תשע"ח

יוני 2018

לכבוד

מנהלי בתי הספר, מדריכים, רכזי מקצוע ומורים לערבית ולאסלאם
שלום רב,

חוזר המפמ"ר לערבית ולעולם הערבים והאסלאם – היערכות לתשע"ט 1

תוכן עניינים:

עמ' 2	א. דברי פתיחה
עמ' 2	ב. דגשי המזה"פ- שילוב עמ"ר בתחום הדעת
	ג. מבנה בחינות הבגרות בשנת תשע"ט
עמ' 2-3	תחום הדעת ערבית
עמ' 3-4	תחום הדעת עולם הערבים והאסלאם
עמ' 4	ד. פיתוח מקצועי
עמ' 4	ה. השיח הדבור בכיתה
עמ' 4-5	ו. מאמרי מפמ"ר תשע"ט וועדת הסיפור השלם (העצמת מורשת יהדות המזרח)
עמ' 5	ז. תחרות הכרזות
עמ' 6	ח. חידון הערבית הארצי
עמ' 6	ט. עדכון אוצר מילים
עמ' 7	י. תכנית הלימודים החדשה לבתי הספר היסודיים
עמ' 7-8	יא. חוזרים בנושא ל.ל- בשיתוף עם אגף ל.ל
עמ' 8	יב. תיק תכניות לימודים
עמ' 9	יג. תמונה ישראלית
עמ' 9	יד. שילוב המעורבות החברתית בהערכה החלופית בתחומי הדעת
עמ' 9	טו. צוות הדרכה

א. דברי פתיחה

מטרת חוזר מפמ"ר זה היא לסכם את המידע אשר הועבר בשנה האחרונה וזאת על מנת שהרכזים והמורים יקבלו מידע על אופן ההוראה, למידה והערכה בתחומי הדעת ערבית ועולם הערבים והאסלאם, לקראת היציאה לחופש הגדול והיערכות לקראת שנת תשע"ט.

ב. דגשי המזה"פ

שאלות עמ"ר (ערכים מעורבות ורלוונטיות) - קידום החשיבה הרגש והערכים בלמידה, בחלק מפיתוח ה"חממה הפדגוגית"

בכל אחד מתחומי הדעת ערבית ועולם הערבים והאסלאם, נוכחים ערכים רבים. באמצעות חילוף והבלטה שלהם, אפשר להגיע לדיון עמוק.

בשנתיים הקודמות העמקנו את העיסוק בעמ"ר (ערך מעורבות ורלוונטיות) בלמידה, בהוראה ובהערכה. הדבר בא לידי ביטוי בפיתוח המקצועי, בשיח בכיתה, ובשילוב שאלות בהיקף של כ- 10 נקודות העוסקות בעמ"ר בבחינת הבגרות.

בשנה זו נעמיק ונרחיב את השיח על המעורבות, הרלוונטיות והערכיות בתוך הלמידה ובהערכה. אנו מבקשים מכם לשלב את השיח הזה בלמידה ובכיתות. כמו כן, נמשיך לשאול את שאלות העמ"ר במבחני הבגרות בהיקף של כ- 10 נקודות, שאלות העמ"ר בבגרות יכללו גם סעיפי ידע וערכים. אנו מזכירים שעיקר מטרתנו היא הלמידה בכיתה, ושתשובה נכונה תהא רק תשובה המבוססת על ידע של תחום הדעת. בכדי ללמוד עוד על תפיסת העמ"ר ועל שאלות שנשאלו בבחינות הבגרות בתחומי הדעת השונים ראו בקישור הבא:

<http://edu.gov.il/mazhap/pedagogical-secretariat/innovative/Pages/omer.aspx>

המטרה בהוראת הערבית והאסלאם שנושא הערכים יהווה חלק בלתי נפרד מהלמידה בכיתה בכל קטע אשר המורה מלמד אם בתחום האקטואליה, הספרות המודרנית או הקלאסית וכד', ושתשובה נכונה תהא תשובה המבוססת והמנומקת על בסיס הידע של תחום הדעת.

ג. מבנה בחינות הבגרות בשנת תשע"ט

תחום הדעת ערבית

בחינות הבגרות בדגם שאלון הרפורמה 018381 היא בחינת בגרות חיצונית בהיקף של 70% בחינה ומיועדת לתלמידים אינטרניים.

משך הבחינה: שלוש שעות (180 דקות)

מבנה הבחינה כולל:

שני טקסטים: בחירה בין קלאסית או מודרנית בהיקף של 85 מילים. בקלאסית מבוטל תרגום הקטע לעברית.

חלק א': אנסין 6 שאלות + שאלת חובה ולה שני סעיפים (6 נק' לכל שאלה + 8 נקודות לחובה לשני הסעיפים 4,4 נקודות) 44 נקודות.

חלק ב': פועל 4 פעלים, טבלה מורחבת הכוללת שבז"ג (שורש, בניין, זמן וגוף)

+ בחירת משפט מתוך 2 , 15 נקודות (כל פועל 3 נקודות).

חלק ג': תחביר 4 משפטים מתוך 6 (3 גלגול ו3 זיהוי ותרגום) 16 נקודות. כל משפט 4 נקודות.

חלק ד': עיתונות 3 מתוך 5 משפטים (השלמה, תרגום מעברית לערבית , המשך משפט, מודעה) 15 נקודות.

חלק ה': חיבור 10 נקודות (1בחירה מתוך 4שאלות : ספרות, מאמר מפמ"ר, אקטואליה (30-35 מילים כל תשובה).

בנוסף, תלמידי 5 יח"ל מוערכים בנוסף לבחינה החיצונית , בהערכה חלופית בהיקף של 30% בשאלון **018283** .
מגוון החלופות בהערכה נתונות לבחירתו של המורה/ הרכז בבית הספר, תוך התאמה למבנה הכיתה / תלמיד והתייחסות למאפיינים המשתנים.

להלן מגוון אפשרויות הבחירה :

חלופות בהערכה – 30% בהוראת הערבית במגזר היהודי

1 . שיח בין אישי – שיחה בערבית ספרותית או מדוברת.

2. פרויקט בתחום אקטואליה.

3. פרויקט בתחום עיתונות.

4 . פרויקט בתחום הספרות.

5. פרויקט בתחום הדקדוק.

6. סקירת העיתונות הערבית בישראל.

7. האזנה, תמלול ותרגום סרטון /פרסומת/ידיעה.

8. או כל חלופה/הצעה שבה"ס מרכיב בהתאם לנושאים והדגשים שהוא מבקש להנחיל ולפתח בקרב תלמידיו.
מידע מפורט ניתן למצוא באתר מפמ"ר :

http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Mazkirut_Pedagogit/ArabSafa/TochnitLimudim/halufot

תחום הדעת "עולם הערבים והאסלאם"

תלמידי בתי הספר **נבחנים** בשאלון הרפורמה 019281 המהווה בחינת בגרות חיצונית בהיקף של 40% בחינה.

משך הבחינה : שתיים (120 דקות).

הבחינה כוללת את כל נושאי הלימוד מתכנית הלימודים המעודכנת (שאלונים 019105+019104), כאשר כל שאלה צומצמה לסעיף והבחירה בפרק המושגים גדלה.

חלק א': מבוא להכרת האסלאם – בפרק זה ארבע שאלות. על התלמיד לענות על שתי שאלות מתוך ארבע. משקל כל שאלה 15 נקודות – סה"כ 30 נקודות.

חלק ב': מדינות האזור – בפרק זה ארבע שאלות. על התלמיד לענות על שתי שאלות מתוך ארבע. משקל כל שאלה 15 נקודות – סה"כ 30 נקודות.

חלק ג': עידן האימפריות – בפרק זה חמישה מושגים. על התלמיד לענות על שני מושגים מתוך חמישה. משקל כל מושג 10 נקודות – סה"כ 20 נקודות.

חלק ד': סוריה ולבנון אַן סעודיה ומדינות המפרץ. בפרק זה חמישה מושגים. על התלמיד לענות על שני מושגים מתוך חמישה. משקל כל מושג 10 נקודות – סה"כ 20 נקודות.

בנוסף תלמידי עולם הערבים והאסלאם מוערכים בהערכה חלופית בהיקף של 60% במסגרת בית ספרית בשאלון שמספרו 019383 .

ד. פיתוח מקצועי

בשנת הלימודים תשע"ט יתקיימו השתלמויות בכל המחוזות, השתלמויות ארציות (השתלמות בערבית מדוברת והשתלמות מרוכזת בבית יציב) וכמו כן יתקיימו ארבע השתלמויות מקוונות בערבית, פדגוגיה בעידן החדש אי+ב'+גי למתחילים ולמתקדמים, אשר יסייעו למורים בהטמעת הפדגוגיה הדיגיטלית בהוראת הערבית בבתי הספר וכן השתלמות מקוונת לרכזי מקצוע. כמו כן תתקיים השתלמות מקוונת באסלאם. מידע מפורט ישלח בהמשך.

ה. השיח הדבור בכיתה- דגשי המקצוע

על פי תכנית הלימודים, מושם דגש על השיח בכיתה בערבית בכל שכבות הגיל. המטרה היא שבכל שיעור תתנהל שיחה בערבית בין המורה לתלמידים. וכן כל שיעור יכלול בתחילתו, שיחה בערבית הדבורה בין המורה לתלמידים ובין התלמידים לעמיתיהם התלמידים, אודות מגוון הנושאים הנלמדים בתכנית הלימודים ע"פ שכבת הגיל. אנו מבקשים כי המורים יקפידו לשוחח עם התלמידים בערבית ויעודדו אפשרויות והזדמנויות לשיח בערבית בכיתה. כמו כן, פותח אוגדן לשיח הבין אישי והוא מצוי באתר המפמ"ר לשימושכם.

ו. מאמרי מפמ"ר תשע"ט וועדת הסיפור השלם- "העצמת מורשת יהדות המזרח"-המאמרים האקטואליים שנבחרו לשנת תשע"ט הם:

1. على أنهار بابل- يهود العراق

2. اللّغة العربيّة

יש ללמד את המאמרים מבחינת: תוכן, תופעות דקדוקיות (פועל ותחביר), מסרים וערכים המופיעים בקטעים. כמו כן לחזק את נושא הכתיבה באמצעות מענה על שאלות ספציפיות ושאלות כלליות וכן שאלות נקיטת הבעת עמדה כלפי סוגיה המופיעה בקטע.

במסגרת הוראת הערבית והאסלאם, אנו נשלב טקסטים העוסקים בתרבות יהודי המזרח גם בשנת הלימודים תשע"ט.

במסגרת ועדת הסיפור השלם "העצמת תרבות יהודי המזרח בתכנית הלימודים", נדון בסוגיות המאפיינות את יהודי התפוצות כדוגמת ערבית יהודית במסגרת חלופות בהערכה ומאמר המפמ"ר בנושא "יהודי סוריה" המצוי בקובץ המאמרים ומלווה בתרגילים.

בנוסף, במאמרי המפמ"ר שנבחרו לשנת תשע"ט מצוי מאמר על יהודי עיראק ופיתחנו יחדית לימוד רחבה להוראת הנושא. ניתן להרחיב את המידע בנוגע לתרבות הערבית, סגנונות המוזיקה הערבית, זמרים ערביים. כמו כן לשאול על הערכים המופיעים במאמרים אלה, במסגרת שאלות עומ"ר (ערכים, מעורבות ורלוונטיות).

ז. תחרות כרזות

שנת תשע"ט תהיה השנה השישית בה תחום הדעת ערבים ועולם הערבים והאסלאם יפרסם תחרות עיצוב כרזות, של תלמידים בהלימה לנושא השנתי ומטרתה עידוד לימוד השפה הערבית ותרבותה. בשנת הלימודים תשע"ט נושא תחרות הכרזות יהיה **חשיבות השפה הערבית ותרבותה**. חוזר מפורט יישלח בהמשך.

אנו בתחום הדעת ערבית ועולם הערבים והאסלאם משלבים את עוסקים בפעילויות שונות בתחומי הדעת, ואחת מהן היא תחרות הכרזות.

במסגרת הנושא בשנת תשע"ח, הכריז צוות הפיקוח וההדרכה בתחום הדעת ערבית ועולם הערבים והאסלאם על תחרות עיצוב כרזות/ פוסטר של תלמידים שנושאה "**שבעים שנה למדינת ישראל**" ומטרתה עידוד לימוד השפה הערבית ותרבותה.

בתחרות לקחו חלק בתי ספר שבהם מתקיימים לימודי השפה הערבית ו/או עולם הערבים והאסלאם.

בבסיס התחרות היו מטרות רבות וביניהן:

למידה על רוחה, חזונה והישגיה של מדינת ישראל.

עידוד "גאוות היחידה" של הלומדים באמצעות חומרי למידה מגוונים (שפה ו/או תרבות).

פיתוח חשיבה ולמידה מעמיקה המאפשרים שימוש במכלול תכונות אישיותו של התלמיד; כושר היצירתיות והמקוריות - בהלימה לתכנית עומ"ר – ערכים, מעורבות ורלוונטיות.

עידוד יצירת מרחב סביבתי-בית ספרי בתחום הדעת.

הזוכים בתחרות הכרזות בשנת תשע"ח הם:

* **מקום הראשון בתחרות: הכרזה של התלמידים: קורנבליט מישל, ליאל וכטרמן, ריבקה גיטין ודינה סוטריחין מבית הספר התיכון המקיף ע"ש "אריה מאיר", קרית גת. המורה: יעל עזרא.**

* **מקום שני בתחרות: הכרזה של התלמידים: מיגל אופנהיים, מורן ג'נח, קרן רהפלד ויותם שרמי מבית הספר תיכון עירוני ה', תל אביב. המורה: נעמי אופק.**

* **מקום שלישי בתחרות: הכרזה של התלמיד דניאל רצבי, מבית הספר בית חינוך תל"י ע"ש "יצחק נבון", הוד השרון. המורה: הילין זעיריר.**

ח. חידון הערבית הארצי תשע"ח

חידון הערבית הארצי נערך בשיתוף מדור טל"מ (טיפוח לימודי מזרחנות) בחיל המודיעין והפיקוח על הוראת הערבית במשרד החינוך.

חידון הערבית הארצי עסק בנושא השנתי " שבעים שנה למדינת ישראל".

חידון הערבית הארצי מיועד לתלמידי כיתות י', הלומדים ערבית ברחבי הארץ ועוסק בשפה הערבית, עולם הערבים והאסלאם ומזרח תיכון.

החידון מורכב משלושה שלבים: שלב בית ספרי, שלב מחוזי ושלב ארצי.

לשלב הגמר העפילו 14 מועמדים מכלל בתי הספר ברחבי הארץ.

אירוע הגמר התקיים 3.6.18 בבית חיל האוויר בהרצליה, במעמד גורמים בכירים באמ"ן, סגן הרקטור באוניברסיטת תל אביב וחבר וועדת המקצוע פרופ' אייל זיסר, מפמ"ר ערבית ועולם הערבים והאסלאם גב' סיגלית שושן, ונציגות מצוות ההדרכה להוראת הערבית.

חווית ההשתתפות בחידון מקנה לתלמידים תחושת גאווה ועידוד להמשך למידת המקצוע והעשרה שאין כדוגמתה בנושאים המשמעותיים בכל הנוגע לשפה הערבית ותרבותה.

הזוכים בגמר החידון הם:

מקום ראשון:

עמית שמואל, בה"ס "איש שלום", כפר יונה -שם המורה: נורית קמחי

מקום שני:

נדב כץ, בה"ס "גלילי", כפר סבא -שם המורה: חיה צדקה גלילי

מקום שלישי:

רוני לברוב, בה"ס "רזיאל", הרצליה-שם המורה: קובי אמיר

החידון השנתי לתלמידי ערבית יימשך גם בשנת הלימודים תשע"ט.

ט. עדכון אוצר מילים.

אוצר המילים עודכן ומצוי באתר המפמ"ר.

המטרה היא ליצור יריעה רחבה ורלוונטית ככל האפשר של אוצר מילים שישמש בסיס איתן להתמודדויות עם נושאי הלימוד השונים בהתאם לשכבות הגיל השונות.

יש להדגיש כי, **כל מאגר המילים של שכבת גיל מסוימת, מחייב לימוד של מאגרי המילים של שכבות הגיל**

הקודמות לו, למשל: תלמיד כיתה ט' מחויב לדעת את מאגרי המילים של שכבות ז'-ט' וכן הלאה.

מאגר המילים של כיתה י' אינו כולל את המילים שהופיעו גם בחט"ב כפי שהיה במאגר הקודם. כאמור לעיל,

תלמיד כיתה י' מחויב, מעתה, לדעת את מאגרי המילים של כיתות ז'-י'.

מאגרי המילים נוקדו לטובת התלמיד. כמו כן, נוספו צורות הריבוי של שמות העצם ברוב המילים, צורת העתיד

של פעלים מגזרות החסרים במאגרים של כיתות שטרם למדו אותן, וכן הובאו מספר תרגומים אפשריים

למילים מסוימות וכד'.

אנו ממליצים ללמד את מאגרי המילים מתוך הקשרים, במשפטים או טקסטים, ולא כרשימת מילים מילונאית,

העומדת בפני עצמה.

יש להדגיש כי מאגר זה מהווה רק בסיס לאוצר המילים הנדרש להבנת טקסטים בערבית מסוגים שונים, אי

לכך, מן הראוי להרחיב את אוצר המילים הזה באמצעות קטעי אקטואליה ויצירות ספרותיות שונות.

אוצר המילים המעודכן יהווה תשתית להערכה (מבחנים, עבודות, הערכה חלופית ..) בכל שכבות הגיל.
אוצר המילים מופיע באתר המפמ"ר לנוחיות המורים והתלמידים.
למאגר מילים זה צורף נספח שהרחיב את אוצר המילים בתחום **השיח הבין אישי**.

י. תכנית הלימודים החדשה לבתי הספר היסודיים

כידוע, אושרה תכנית לימודים בערבית לבתי הספר היסודיים לכיתות ה'ו' המבוססת על הוראת השפה המדוברת בשילוב מיומנויות של ראשית הקריאה והכתיבה. התכנית מתמקדת בשיח בערבית מדוברת בנושאים וימיומיים ובהכרת התרבות הערבית, וחושפת את הלומדים לאותיות ולמילים בערבית. צוות הפיקוח וההדרכה פיתח עבור המורים יחידות הוראה שמהוות בסיס להוראה בכיתה. כמו כן ערכנו השתלמויות במחוזות והדרכנו את המורים כיצד להורות את תכנית הלימודים החדשה בכיתות החל משנת הלימודים תשע"ח. היחידות החדשות שפותחו נחשפו בפני המורים המשתלמים ומפורסמות באתר המפמ"ר לשימוש המורים בכיתות, הן בגרסה מקוונת והן בגרסה קשיחה הניתנת להדפסה עבור התלמידים והמורים, להוראה בכיתה ולתרגול בבית.

לקראת שנת הלימודים תשע"ט ערכנו את יחידות ההוראה כחוברת לימוד שניתן להשתמש בה בכיתות. ניתן יהיה להשתמש בנוסף ליחידות שפותחו, המהוות בסיס עיקרי להוראה, גם בחומרים נוספים המצויים לרשות המורה וכן בחומרים שהמורה חיבר לתרגול בנושאים המצויים בתכנית החדשה. תכנית הלימודים החדשה שמה דגש על השיח הדבור, במטרה להגביר את המוטיבציה של הלומדים הצעירים ללמוד את השפה הערבית, לטפח בהם את אהבת השפה ואת הסובלנות כלפי דוברי שפות אחרות, ולא פחות מכך, להכין אותם לקראת המשך לימוד הערבית בחטיבת הביניים. לימוד השפה הדבורה עשוי גם לסייע ללומדים הצעירים לקראת לימוד הערבית הספרותית הכתובה בחטיבת הביניים. ככל שהלומד יתקדם יותר בלימוד הערבית המדוברת הוא יכיר יותר ויותר מילים ספרותיות המשותפות לשני משלבי השפה. בערך מאמצע כיתה ה' ניתן לחשוף את התלמיד לאותיות ואחר כך למילים ולצירופים למטרת זיהוי, אך לא ללמד את הכתב הערבי.

צוות הפיקוח וההדרכה מאחל למורים הצלחה בהטמעת תכנית הלימודים החדשה בערבית לבתי הספר היסודיים.

אנו עומדים לרשות המורים ונסייע בכל נושא.

להלן הקישור לתכנית הלימודים באתר המפמ"ר :

http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Mazkirut_Pedagogit/ArabSafa/TochnitLimudim/TochnitYesody.htm

יא. חוזרים בנושא ל.ל- בשיתוף עם אגף ל.ל

1. מבחנים מותאמים באסלאם ושת"פ עם אגף ליקויי למידה

בהמשך לשיח מתמשך בין המזכירות הפדגוגית ואגף לקויות למידה ובמטרה לראות את טובתו של התלמיד עם לקויות הלמידה, נקבע, על פי הנחיית היחידה המקצועית, המתווה הבא בנוגע למבחנים מותאמים. המבחן המותאם הינו התאמה בדרכי היבחנות הניתנת לאור המלצות מבוססות על עדות של הצוות החינוכי, המגובות באבחון פסיכודידקטי. מידע זה עובר לדיון ואישור ועדת התאמות מחוזית .

המבחן המותאם שייך לקבוצת ההתאמות מרמה 3. ההתאמה במבחן מסוג זה, מאפשרת בחירה רבה יותר בין שאלות הבחינה ו/או מענה על פחות שאלות. לעיתים ניתנות התאמות ייחודיות הקשורות למאפייני המקצוע ולקשיים ספציפיים של תלמידים עם לקויות למידה. ההתאמה נעשית על אופן הבחירה בין השאלות. התאמות אלו משנות את המהות הנמדדת על ידי הבחינה ומתייחסות לשינויים בתוכן הבחינה. ההוראות לביצוע המבחן המותאם בכל מקצוע (מה הן שאלות הבחירה) הינן באחריות המפמ"ר ובהיוועצות עם אגף לקויות למידה.

להלן הנוהל שהוחלט ביחידה המקצועית ותואם עם המזה"פ: "מבחני הבגרות המותאמים בכל המקצועות יכללו את **כל חומר הלמידה בבחינות הבגרות**. הבחירה המתאפשרת בבחינה מותאמת, לא תאפשר להוריד מחומר הלימוד לבחינה. בסיום שנת הניסיון, המזה"פ יבחן במשותף עם אגף לקויות למידה את השפעות והשלכות הנוהל על מנת לוודא שאכן הוא נותן מענה ראוי לתלמידים אלו. יש חשיבות רבה לשמור על אחידות בנהלים אלה. בנוסף, כל מהלך חדש ו/או שינוי בהתאמות בדרכי הבחנות, או בחוזרים בנושא ההתאמות בתנאי היבחנות – מחייב היוועצות עם אגף לקויות למידה. בכל מקרה של שאלה או התלבטות ניתן לפנות לגב' הילי שמיר. רכזת היחידה לפדגוגיה מותאמת באגף לקויות למידה.

2. בנוסף בשנת תשע"ח חובר **חוזר מפמ"ר מעודכן בנושא ל.ל.**

החוזר נערך בתאום ובשיתוף פעולה עם האגף ללקויות למידה והפרעת קשב ואגף הבחינות במטה משרד החינוך בירושלים ומעדכן ומחליף את חוזר מפמ"ר תשע"ב 2 שנכתב בנושא לקויות למידה. החוזר נשלח למורים וניתן למצוא אותו בקישור

http://meyda.education.gov.il/files/Mazkirut_Pedagogit/ArabSafa/hozermarfmarlakuyot18.pdf

יב. **תיק תכניות לימודים לעובדי הוראה.**

תיק תוכניות לימודים לעובדי הוראה הוא כלי מקוון חשוב ומשמעותי ללמידה. התיק מציג את כלל תוכניות הלימודים בכל תחומי הדעת, בכל שכבות גיל ובכל המגזרים. הוא מאפשר לתכנן את התהליך הלימודי והחינוכי ביעילות מרבית תוך כדי יצירת קשרים בין ידע, מיומנויות וערכים. תיק תוכניות לימודים כולל את:

1. הידע הנדרש על פי תוכנית הלימודים.

2. המיומנויות המרכזיות בכל תחום דעת (קוגניטיביות, תוך אישיות ובין אישיות).

3. הערכים המרכזיים בתחומי הדעת הדעת השונים.

בנוסף, התיק כולל מגוון חומרי למידה, יחידות הוראה, סרטונים וכלי הערכה ומעודד ליזום, ליצור ולגוון את אופני הלמידה תוך כדי שימוש בכלים עכשוויים ברוח הלמידה המשמעותית.

התיק מהווה חלק ממהלך אסטרטגי לאומי רחב היקף, אשר נועד להתאים את הלמידה לאתגרי המאה ה-21.

קישור לתיק תוכניות לימודים <http://edu.gov.il/special/Curriculum/Pages/hp.aspx>

לרשותכם מהלך מוצע הכולל מצגת מקצועית, סרטוני הדרכה, כלים משחקיים ועוד, ראו בקישור:

<http://edu.gov.il/special/Curriculum/Pages/presentation.aspx>

יג. **"תמונה ישראלית"** - תמונה ישראלית" הוא מיזם חדשני המעניק חוויות לימוד ייחודית, באמצעות יכולים תלמידים לחוות עשרות אירועים מרכזיים שעיצבו את המדינה, לחקור אודותם ולהעמיק בהם. המיזם כולל שלושה חלקים:

1. ציר זמן מודפס המיועד לתלייה בבית הספר.
2. אפליקציית מציאות רבודה, הניתנת להורדה לטלפון חכם ומיועדת לשימוש בקרבת ציר הזמן המודפס.
3. אתר אינטרנט "70 שנה למדינה" המציע מידע נוסף להעמקה וכן פעילויות חינוכיות משלימות. משרד החינוך, בהובלת המזכירות הפדגוגית פיתח את המיזם "תמונה ישראלית" לרגל שנת ה-70 למדינה. המיזם נועד לשימוש בשנים הבאות, מזמינים את כולכם להשתמש ב"תמונה הישראלית", ליהנות ממנה, להרחיב ולהעמיק בנושאים רלוונטיים וגם לשלב אירועים נוספים.

יד. **שילוב המעורבות החברתית בהערכה החלופית בתחומי הדעת**-בחודשים האחרונים נכתב והופץ מסמך משותף למזכירות הפדגוגית, המינהל הפדגוגי ומינהל חברה ונוער בנושא "שילוב המעורבות החברתית בחלופות בהערכה". המסמך נכתב כחלק מהתפיסה המערכתית לחינוך ערכי. מסמך זה מחזק את התפיסה המדגישה כי הוראת תחומי הדעת תוך שילוב העיסוק בערכים תורמת ללמידה משמעותית. הוראה המתבססת על חיבור רלוונטי בין החומר הנלמד לעולמו של התלמיד, למידה המשלבת חוויה ערכית וחשיבה ביקורתית.

השילוב בין החלופות בהערכה בתחום הדעת למעורבות החברתית יכול להעמיק את הלמידה המשמעותית. התכנית תסייע לתלמידים להבין וללמוד היטב את תחום הדעת מתוך ראיית הרלוונטיות של עולם התוכן הלימודי למציאות החיים. לשילוב בין החלופות בהערכה למעורבות החברתית יש ערך חינוכי רב ביצירת מוטיבציה למעורבות אזרחית וחברתית כתוצאה מלמידה המחברת בין עולם התוכן הלימודי למציאות החיים. בדרך זו נסייע לתלמידים בהתפתחותם האישית ובבניית זהותם ונחזק בהם את תחושת ערך העצמי, השייכות והמחויבות לקהילה, לחברה ולמדינה. בשנת הלימודים תשע"ט אנו ממליצים למורים לערבית ולעולם הערבים והאסלאם ליישם בבית ספרם את המהלך על בסיס העקרונות שבמסמך המצ"ב. קישור למסמך

<https://docs.google.com/document/d/1LKhwBCkXN7uLQAJvWDq7UMgp4kSyjL1SBa3SnD9VXA/edit>

טו. **צוות ההדרכה** – צוות ההדרכה עומד לרשות המורים ומסייע לו במהלך השוטף של השנה וכן בהיערכות לקראת שנת הלימודים הבאה.

ליצירת קשר ניתן למצוא את פרטי המדריכים באתר המפמ"ר בבעלי תפקידים בקישור http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Mazkirut_Pedagogit/ArabSafa/MeshlchanAmafmar/Tafkidim.htm

תודה על שיתוף הפעולה!

בברכת חופשה נעימה,

סיגלית שושן

מפמ"ר ערבית ועולם הערבים והאסלאם

העתקים:

- ד"ר משה וינשטוק, יו"ר המזכירות הפדגוגית
- גב' דליה פניג, ס. יו"ר המזכירות הפדגוגית ומנהלת אגף א' לפיתוח פדגוגי
- מנהלי המחוזות
- פרופ' אליעזר שלוסברג, יו"ר ועדת המקצוע לערבית ועולם הערבים והאסלאם
- מר משה זעפרני, מנהל אגף א' שפות
- גב' דסי בארי, מנהלת אגף א' החינוך העל יסודי
- מר דויד גל, מנהל אגף הבחינות
- המדריכים המחוזיים לערבית